

få et bud på, om det måske skal være før de datoer, der er opgivet, eller om det skal være senere. Et eller andet må SF da have gjort sig overvejelser om, når de siger, at de bare ikke er enige i de datoer, der er påpeget i de to beslutningsforslag.

Jeg synes, det kunne være på sin plads at få det frem her i dag, også af hensyn til SF i Sønderjyllands Amt.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg tidligere har sagt: Vi ønsker en meget hurtig afgørelse og har en stærk forventning om, at ministeren herefter vil skynde sig at få gjort arbejdet ordentligt færdigt. Det må meget gerne være så hurtigt som muligt og før 1. juli. Det, vi ønsker, og det er sådan set det, vi har meddelt her, er: Så hurtigt som overhovedet muligt.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal sige tak til de ordførere, som har støttet beslutningsforslag nr. B 119. Der er det gode ved det, at man kan være både for og imod. Man kan være det hele og alligevel bakke op om det, som ligger i forslaget.

En særlig tak til Enhedslisten. Der er langt imellem, vi skal derud, men det kom vi denne gang. Velkommen i klubben. SF er jo blevet en så fasttømret del af en socialistisk regering, at vi godt forstår, at man er nødt til at træde vande og ikke kan tage beslutning på det her punkt, og det er så fair nok.

Men vi ser så frem til, at vi i den videre behandling i udvalget kan få slået en krølle på det her meget vigtige emne, så man kan skabe noget sikkerhed og noget afklarethed og for den sags skyld også noget tryghed i Tønder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Det Energpoltiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag,

betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 250: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Overførsel af området for støtte til høreapparater efter § 58 til amtskommunerne). Af socialministeren (Karen Jespersen). (Fremsat 30/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Bierbaum (S):

Forslaget til lov om ændring af bistanndsloven om overførsel af området for støtte til høreapparater efter § 58 med det fulde ansvar til amtskommunerne er et vigtigt og godt forslag, som vil gavne de mange hørehandicappede, der i dag står på venteliste for at få et høreapparat.

Ændringen indebærer, at det fulde tildelings- og økonomiske ansvar henlægges til amtskommunerne, og at hjælpemiddelbekendtgørelsens krav om, at både undersøgelse og udlevering af høreapparater skal foregå på den audiologiske afdeling, helt ophæves.

Socialministeren fremsætter lovforslaget om ændring af organisationen på høreapparatområdet på baggrund af både anbefaling fra kompensationsudvalget på hjælpemiddelområdet, som kom i 1996, og på en forhåndstilkendegivelse fra det udvalgsarbejde, som sundhedsministeren har nedsat til forbedring af indsatsen for hørehæmmede.

Problemet har været grundigt belyst og diskuteret mellem de hørehæmmedes organisationer, kommunerne, amtskommunerne, Socialministeriet og jo også her i Folketinget i forbindelse med lovforslag nr. L 41 og sidst i forbindelse med førstebehandlingen af lovforslag om social service, hvor ændringen allerede er indarbejdet.

Socialdemokratiet hilser forslaget velkommen. De lange ventelister, der er på høreapparatområdet i flere amter, er særdeles uacceptable. Det er i dag sådan, at det kun er sygehusenes audiologiske afdelinger, der undersøger, vurderer og udleverer høreapparater, hvorimod

finansieringen af størsteparten af udgifterne til dem er kommunernes forpligtelse. Med dette forslag trækkes kommunerne helt ud af den økonomiske forpligtelse på høreapparatområdet.

Ved at ophæve kravet om, at både undersøgelse og udlevering sker på sygehusenes audiologiske afdelinger, får amtskommunen en langt større frihed til at tilrettelægge høreapparatforsyningen. Det bliver muligt for amtskommunerne at tage initiativer til fleksible løsninger, hvor man kan inddrage andre sygehusafdelinger, høreklinikker og de privat praktiserende ørelæger i et udvidet samarbejde med de audiologiske afdelinger, alt sammen for gennem et bredere samarbejde og større mulighed for fleksibilitet at nedbringe ventelisterne.

Socialdemokratiet støtter amtskommunernes udvidede muligheder på området, da der er en åbenlys mangel på kapacitet på de audiologiske afdelinger i flere amter. For os er det som sagt helt uacceptabelt, at mennesker med hørenedsættelse skal vente i mange måneder for at få et høreapparat.

Den foreslåede omorganisering betyder blot, at der skal ske en økonomisk omfordeling mellem kommunerne og amtskommunerne, og hvad angår princippet om bedst og billigst på hjælpemiddelområdet, føres det selvfølgelig videre, som det tidligere er vedtaget på området.

Det foreslås, at lovforslaget allerede træder i kraft den 1/7 1997 for hurtigst muligt at komme de lange ventelister til livs.

Som tidligere nævnt anbefaler Socialdemokratiet lovforslaget, og vi håber på en hurtig og velvillig behandling her i Folketinget.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Også i Venstre er vi meget bekymrede over de alt for lange ventetider til de audiologiske afdelinger i amterne, ventetider, der jo i nogle amter sniger sig op til 10 måneder eller op til omkring et år. Det er simpelt hen uacceptabelt, at vi i et velfærdssamfund som det danske ikke er i stand til at behandle folk med hørelidelser bedre, end tilfældet er.

Det store spørgsmål er jo så, om det lovforslag, som socialministeren her har fremsat, i virkeligheden ændrer så meget ved det forhold. Det er vi i Venstre ikke 100 pct. sikre på. Allerede i dag er det jo sådan, at det er amtskommunerne, der har ansvaret for at drive de audiologiske afdelinger, og det forhold, at amtskom-

munerne nu også får ansvaret for at finansiere behandlingen og hjælpemidlerne, ændrer i sig selv jo ikke ved det forhold, at amterne ikke har levet op til deres ansvar her.

Men når det så er sagt, vil jeg da gerne på Venstres vegne tilkendegive, at vi godt kan støtte forslaget, og det kan vi gøre ud fra nogle principielle betragtninger, der går på, at kompetence og ansvar, kompetence og finansiering skal følges ad.

Det er en uskik, at nogle kan bestille musikken, mens andre skal betale for den, og det er jo præcis det, der er tilfældet i dag på det her område, hvor det i realiteten er amterne, der har beslutningskompetencen, og hvor primærkommunerne bare må betale. Så ud fra det synspunkt kan vi støtte forslaget.

Alternativet kunne naturligvis være at lægge kompetencen 100 pct. hos primærkommunerne, men der deler vi det synspunkt, der ligger bag lovforslaget, nemlig at der i primærkommunerne ikke vil være den nødvendige faglige indsigt og kompetence til at bære ansvaret. Så vi kan støtte forslaget.

Så har jeg noteret mig, og det vil jeg gerne bede socialministeren om også at bekræfte her fra Folketingets talerstol, at det er socialministerens intention, at lovforslaget, hvis det vedtages, skal følges op af en ændring af hjælpemiddelbekendtgørelsen, således at der bliver mulighed for at inddrage private i den amtskommunale opgaveløsning. Og det er en forudsætning for Venstres medvirken til dette lovforslag, at denne ændring i hjælpemiddelbekendtgørelsen kommer i kølvandet på lovforslaget, og derfor vil jeg gerne bede ministeren om at bekræfte, at det vil ske.

Ved samme lejlighed vil jeg også spørge ministeren, om ministeren på et eventuelt senere tidspunkt – for her får vi rettet nogle kompetenceregler til – vil være indstillet på en diskussion om, hvordan man kan sikre frit valg.

Det lykkedes jo i sidste samling et bredt flertal i Folketinget at skabe en større valgfrihed på hele det her hjælpemiddelområde, og de grundsynspunkter, som dengang lå bag Venstres deltagelse i det brede flertal, rækker naturligvis også til høreapparatområdet, hvor vi meget gerne på sigt så en model, hvor det offentlige stillede et høreapparat til rådighed, som kunne veksles med et kontanttilskud, således at den enkelte borger havde en mulighed for selv at vælge, hvilket instrument man ville gøre brug af.

Den problemstilling behandler lovforslaget jo ikke, men man kan jo sige, at vi med lovforslaget får rettet nogle kompetenceregler til, og så vil det i hvert fald være Venstres indstilling, at vi, når det er sket, så skal have en diskussion om, hvad vi kan bygge ovenpå, og det er på den baggrund, jeg ønsker socialministerens forholdene sig til spørgsmålet omkring det frie valg.

Men konklusionen er, at Venstre kan støtte lovforslaget, og vi vil også medvirke til, at det får en hurtig gang gennem Tinget.

Karen Højte Jensen (KF):

Som det allerede er nævnt, er problemet for hørehæmmede den meget lange ventetid til undersøgelse. Og som bekendt har vi jo i Socialudvalget et forslag liggende fremsat af Fremskridtspartiet, der i og for sig har lagt op til, at man også skulle få gjort noget ved det her problem. Og jeg synes, det er positivt, at ministeren har sonderet terrænet og fundet ud af, hvilken vej vinden blæser, og nu har fundet ud af selv at fremsætte et forslag, så forholdene for de hørehæmmede kan blive forbedret.

Vi håber så, at det her forslag vil løse de problemer, der er. Vi kan måske være lidt bekymrede for, om der er tilstrækkelig uddannelseskapacitet, men jeg går ud fra, når det udvalg, som er nedsat under Sundhedsministeriet, har barslet med deres resultat, at vi så også får forsikring om, at uddannelseskapaciteten bliver øget, hvis der er behov for det, for det nytter jo ikke at lave strukturelle omrokeringer, hvis den kapacitet reelt ikke er til stede. Vi er naturligvis enige i, at det er nyttigt, at kompetencen til at bevilge høreapparater og ansvaret for betalingen ligger samme sted, og vi har da også haft med i overvejelserne, om det så kunne ligge hos kommunerne, men vi må nok erkende, at dette her område kræver stor specialviden, og den vil man næppe kunne præstere i kommunerne for indeværende.

Jeg vil så gerne tilføje, at for Det Konservative Folkeparti er det helt afgørende, at det så også bliver sådan som nævnt i bemærkningerne, at de privatpraktiserende ørelæger bliver inddraget, for ellers mener jeg, vi stort set er lige vidt. Jeg mener, det er helt nødvendigt, at den kapacitet, der eksisterer, så også udnyttes til gavn for de patienter, der her er i en situation, hvor det er nødvendigt at komme til undersøgelse. Og der vil jeg så gerne have – jeg hørte også, at Venstre stillede det samme spørgsmål – at vi får en forsikring om, at der nu lukkes op for, at man kan

bruge den kapacitet, der er på hele området, uanset om det er offentligt ansatte i amterne eller det er praktiserende speciallæger og private høreklinikker.

Men tilslutning til forslaget.

Villy Søvnal (SF):

Vi har også i SF været dybt bekymret over de alt for lange ventelister, der er på det her område. Det sagde vi også under første behandling af Fremskridtspartiets forslag, og derfor er vi meget tilfredse med, at socialministeren nu kommer med et forslag. Lovens hensigt er at give bedre mulighed for at komme af med ventelister for personer, der har brug for et høreapparat.

Siden særforborgens udlægning har udlevering af høreapparater jo været varetaget af sygehusenes audiologiske afdelinger, og det har været klogt. Det har sikret, at vi har fået samlet ekspertisen ved udlevering, men også ved opfølgning af brug af høreapparat.

Det, der ophæves nu, er kravet om, at såvel udlevering som opfølgning skal foretages på de audiologiske afdelinger. Der vil ske det, at nogle af opgaverne kan løses i samarbejde med privatpraktiserende ørelæger, der har overenskomst med Sygesikringen, ligesom amterne stilles mere frit i valget mellem de audiologiske afdelinger og høreinstitutionerne. Det synes vi også er en god idé.

Den anden del af forslaget drejer sig om, hvem der skal betale. Vi synes som Venstre, det er en uskik, at nogle skal bestille musikken, medens andre skal betale for den. Derfor synes vi, det er klogt at sikre, at både beslutningskompetencen og udleveringen ligger samme sted. Det er jo så det, der bliver ændret i den kommende servicelov. Det er vi også tilfredse med.

Jeg har kun et spørgsmål. Det er, om forslaget antages at være udgiftsneutralt. Det er ganske sjældent i livet, man får gratis glæder, men her står vi så over for en af dem forhåbentlig. Det vil selvfølgelig være mere udgiftstungt at sikre et område, der i dag er ventelister på. Eller også er det sådan, at da det i forvejen er en amtslig opgave, så skal amterne ikke regne med, at det at løse en opgave, de ellers skulle have løst, betyder, at de kan komme og sige dut. Og hvis det er sådan at forstå, er vi er fuldstændig enige, men det er klart, at det betyder, at hvis amterne skal løse den her opgave, som i dag skaber ventelister, så skal de op med en pung, der er lidt større, end den er i dag.

Men jeg skal sige, at vi støtter lovforslaget.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte dette lovforslag, hvorefter både bevillingskompetence og betalingsforpligtelse placeres i amtskommunerne. Så må vi opfordre amtskommunerne til også at bruge det konstruktivt til at få ventelisterne nedbragt, når det drejer sig om høreapparater.

Jeg vil nævne, at for mange ældre mennesker er den nedsatte hørelse med til at forringe oplevelsen af at høre til i et socialt fællesskab, og derfor kan den lange ventetid have vidtrækkende konsekvenser.

Vi tilsiger dette lovforslag en hurtig udvalgsbehandling.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet fremsatte allerede den 30. oktober et forslag, nemlig L 41, der gik ud på at prøve at afhjælpe problemerne med ventelisterne. Forslaget gik ud på, at ved siden af de audiologiske afdelinger skulle det også være muligt for privatpraktiserende audiologer at være med på banen og dermed sørge for, at de, der har behov for et høreapparat, også får det, og at de får det med det samme. Det forslag har så ligget i udvalg en periode og afventet, hvad ministeren ville, hvad regeringen ville, og hvor flertallet i Folketinget ville hen.

Der er ingen tvivl om, at det forslag, ministeren nu fremsætter, ikke er det samme forslag som det, Fremskridtspartiet fremsatte. Så ville det være overflødig at fremsætte et forslag, for så kunne regeringen og ministeren blot tilslutte sig Fremskridtspartiets forslag, og så ville den ikke være længere.

Derfor er der en væsentlig forskel på de to forslag. Og for mig at se kommer forskellen til at ligge i, hvorvidt man overhovedet mener det med at inddrage de privatpraktiserende audiologer. Jeg tror ikke på, at man mener det. Det vil jeg vende tilbage til lidt senere.

Der har også været nedsat et udvalg, som skulle se på det. Og i Fremskridtspartiet må vi sige, at det jo er inderlig overflødig at spilde embedsmænds tid på at sidde i et udvalg og behandle det her, når der ligger et forslag på bordet i Folketinget, som klart og entydigt angiver, hvordan man løser problemet med ventelisterne.

Så har socialministeren nået at fremsætte et nyt forslag på det sociale område om en ny sociallov, og der kan man så læse, hvordan det for-

holder sig med høreapparater og hjælpemidler i det hele taget. Der står i § 95, stk. 4, i L 229:

»For særligt personlige hjælpemidler kan ansøgeren, såfremt den pågældende ønsker at benytte en anden leverandør end den af kommunen eller amtskommunen valgte, vælge selv at indkøbe hjælpemidlet og få udgifterne hertil refunderet . . .«.

Og så står der:

»Ved særligt personlige hjælpemidler forstås ortopedisk fodtøj, arm- og benproteser, tandproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varig nedsat synsfunktion eller medicinskoptisk defineret, varige øjenlidelser.«

Men høreapparaterne er ikke nævnt. Hvorfor er høreapparaterne ikke nævnt? Og det gør ministeren heller ikke i det forslag, vi har til behandling i dag. Meningen er nemlig, at der ikke skal være frit valg på det her område.

Vi hører både Venstre og De Konservative og SF sige, at de, der træffer beslutningen, også er dem, der skal betale. Jamen det er jo ikke sådan, at borgere i dette land går ned for sjov og siger: Jeg kunne godt tænke mig et høreapparat. Det er jo heller ikke sådan, at kommunerne for sjov, fordi det er amterne, der skal betale, eller omvendt, bare udleverer høreapparaterne, fordi man ved, at det er en anden instans, der skal betale. Det gør man jo ikke. Det her område synes jeg er for alvorligt til, at man kan drage den parallel.

Det, jeg også synes er problematisk med ministerens forslag – og det var så det, jeg ville vende tilbage til – er, at der i bemærkningerne står:

»Hvis Sundhedsministeriets udvalgsarbejde på høreomsorgsområdet viser behov for at fastsætte nærmere regler om faglige krav m.v. i tilfælde af, at amtskommunerne vælger at løse opgaverne i samarbejde med f.eks. privatpraktiserende ørelæger, vil regler herom kunne fastsættes i medfør . . .«.

Men alene ordene »i tilfælde af« siger, at man ikke regner med, at det er noget, der vil ske. Man forventer egentlig ikke, at amterne vil inddrage de private i det. Der ligger et stærkt signal til amterne om, at det egentlig ikke er meningen, I skal gøre det, men i tilfælde af, helt undtagelsesvis, I skulle finde på at gøre det, så kan man altså være med til at sætte nogle krav for, hvordan det til sin tid skal foregå.

Jeg synes også, at det, i forhold til at man nu lægger kompetencen over i amterne, er en utrolig dårlig ting at gøre. Vi har i Fremskridtspartiet det grundsynspunkt, at amterne skal nedlægges, men vi støttede faktisk, at man lagde alt, hvad der handler om behandling af narkomaner, over til amterne og gav dem ansvaret. Vi troede på, at det var den opgave af alle opgaver, som amterne ville være bedst til at løse. Vi er blevet dybt skuffede. Selv den opgave, amterne burde være bedst til at varetage, har amterne ikke formået at varetage. Derfor er jeg 100 pct. sikker på, at amterne heller ikke vil formå at varetage denne opgave.

I stedet for at køre med på socialministerens juleleg og afsporing af det her, som er et stort røgslør for at tilkendegive, at regeringen gør et eller andet – men man gør ikke det, der er nødvendigt – bør man afvise forslaget her og så vedtage Fremskridtspartiets L 41, som en gang for alle vil gøre op med det her og fjerne ventelisterne.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten er positiv over for det foreliggende lovforslag. Vi synes, det er fornuftigt at lade samme myndighed både have bevillingskompetencen og udgifterne. Vi er også tilfredse med, at amterne får mulighed for at nedbringe ventelisterne ved at inddrage privatpraktiserende speciallæger med de nødvendige forudsætninger. Men vi beklager selvfølgelig, at de audiologiske afdelinger ikke på nuværende tidspunkt har den fornødne kapacitet til selv at klare opgaven. Det er for så vidt ret kritisabelt.

Vi må også sige, at selv om man nu laver en sådan ændring, så er det jo stadig væk et problem, at det ikke nødvendigvis fører til, at ventelisterne forsvinder. Det er muligt, at de bliver en lille smule mindre, end de er i dag. Derfor kunne vi godt tænke os, hvis man i lovforslaget fik strammet op i forhold til hele diskussionen om, hvor lang tid folk skal vente. Det er ikke kun i forhold til at kunne få høreapparater; det gælder også i en lang række andre spørgsmål, hvor vi synes, det kunne være rart, hvis borgerne havde en veldefineret retssikkerhed for, at de ikke skal vente halve eller hele år. Og det er sådan set ligegyldigt, om det kommer fra det ene eller det andet sted.

Så vi kunne godt tænke os, hvis det var muligt, at der var et flertal i Folketinget, der var med på at skrive ind i loven, at der maksimalt måtte være en ventetid på en forholdsvis kort

periode, måske 14 dage, fra man faktisk fik beskrevet, at man havde brug for et høreapparat.

Men som sagt er vi i udgangspunktet positive over for det foreliggende lovforslag.

Poul Nødgaard (DF):

Det er vist velkendt af alle her i Folketinget, at Dansk Folkeparti ikke er den store tilhænger af amterne, men vi ser bort fra det i denne sag og prøver så at kigge på det foreliggende forslag. Det, det må dreje sig om, er, hvordan de hørehæmmede vil modtage et lovforslag som det, der ligger her, og hvordan de hørehæmmede kan blive betjent fremover.

Det kan være, at det er noget, vi har misforstået, og så kunne ministeren måske rette op på det, men som vi forstår det foreliggende forslag, bliver det sådan, at hvis amtet ikke vil indgå en form for overenskomst eller aftale med de private høreklivker, speciallæger osv., eller hvad nu man kalder det i fagsproget, så er det ikke 100 pct. sikkert, at det kommer til at gå så smidigt, som det skulle.

Som jeg ser det – Poul Nødgaard stående her på talerstolen – så skulle det være sådan, at hvis jeg har et høreproblem, så kan jeg gå til den speciallæge, jeg gerne vil have til at give mig et høreapparat, og hvis den speciallæge ud fra det ansvar, han står med over for det danske samfund, siger: Poul Nødgaard har ud fra de prøver, jeg nu har taget, brug for et høreapparat, så mener jeg ikke, at der skulle være andet i det, end at så får jeg det høreapparat. Ligesom en apoteker skal udlevere den billigst mulige medicin, så går jeg også ud fra, at en speciallæge eller høreklivker også skal udlevere det apparat, der er bedst egnet til den, der nu har brug for det.

Der vil jeg så bare spørge, om meningen med lovforslaget er at lave en smidig ordning, hvor folk selv finder ud af, at der er nogen, der er autoriserede og godkendt af amtet, og at det ikke skal være sådan, at amtet, fordi de eventuelt ikke bryder sig om en eller anden – hvis jeg må bruge det udtryk – så sortlister pågældende. Hvis pågældende har den uddannelse, der skal til for at afgøre, at man har behov for et høreapparat, så mener jeg, at vedkommende skal have lov til at gøre det.

Nu er det så moderne inden for børnepasning og mange andre steder at tale om venteliste-garantier, så jeg vil gerne spørge ministeren, om man ikke også kunne sørge for, at man her ind-

førte en garanti for, at man ikke skulle vente i måneder på at komme ind på en høreklub. Det kommer jo tit meget hurtigt, at man får en dårligere hørelse, og det er der visse der kan skrive under på, måske også nogen, der er til stede.

Så vil jeg også godt spørge om en anden ting, som jeg var inde på før, og det er noget helt centralt for Dansk Folkeparti. Må patienten selv vælge det firma, som man gerne vil have til at foretage den pågældende behandling?

Umiddelbart, vil jeg gerne sige, er vi positive over for det foreliggende lovforslag, men kun positive, indtil vi får afklaret de betænkeligheder, vi har fremført her. Det, det til syvende og sidst drejer sig om, er, at det bliver en smidig ordning. Og hvis det er tilfældet, at det går derudad, så tror jeg i virkeligheden, at borgerne er forfærdelig ligeglade med, om sagen ligger i kommunerne eller den ligger i amterne eller den ligger i staten. Det, det hele drejer sig om, er, at det er noget, der kører derudad, når situationen opstår. Og den praktiserende læge kan formentlig sige, hvor der ligger en central, man kan komme hen på.

Hvis det er tilfældet, så synes jeg, det er et godt forslag. Men det er jeg ikke helt sikker på at det er, men det tror jeg ministeren kan sætte på plads på.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg lyttede med stor interesse til hr. Poul Nødgaards indlæg, og det, der står tilbage for mig som spørgsmål, hvor jeg ikke helt har forstået argumentationen, er: Er det rigtigt forstået, at hr. Nødgaard mener, at når patienten skal vælge imellem tre tilbud, et på 5.000 kr., et på 10.000 kr. og et på 15.000 kr., skal vedkommende have ret til at vælge den audiolog, der taler højest, og sige: Det beløb, pågældende nævnte, hørte jeg, og derfor vælger jeg ham?

Det, der ligger i forslaget her, er naturligvis, at det skal være en ordning, der er til administrere, det skal være en ordning, der er rimelig billig, og efter hvad jeg plejer at kunne høre fra hr. Poul Nødgaards mund, så er det også noget, som Dansk Folkeparti er meget optaget af.

Opfattede hr. Poul Nødgaard spørgsmålet rigtigt, når det gik på: Skal patienten have lov til at vælge, uagtet hvad prisen måtte være? Det synes jeg er en ret interessant problemstilling at få afklaret i den her sag, inden ministeren skal til at svare.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg sagde udtrykkelig – hvis hr. Jørn Pedersen hørte efter, og det tror jeg han gør, for han er jo gammel skolelærer – at jeg går ud fra, at de høreklubber og speciallæger, vi har, handler ansvarsbevidst, og ligesom en apoteker er forpligtet til at give den billigst mulige medicin, selvfølgelig også er forpligtet til at give det billigst mulige apparat.

Men jeg vil så tilføje, for jeg vil gerne gøre en lille smule for at få det her til at glide, at jeg måske kunne forestille mig et system, hvor ørelægen undersøger og sender en indberetning til amtet, hvor der står, at ørelægen overvejer at give det og det apparat til den og den patient ud fra de og de kriterier. Hvis amtet så ikke har svaret tilbage eller protesteret inden fjorten dage, så er det en godkendelse af, at det apparat bliver leveret til den pågældende i løbet af otte dage eller lignende. Så synes jeg, vi er nået et langt stykke ad vejen.

Nu skal vi også passe på, at Folketingets partier ikke taler forbi hinanden i denne vigtige sag.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det er jo selvfølgelig rart, at forslaget kan samle så bredt et flertal. Der er jo bred enighed om, at der skal gøres en indsats for at nedbringe de ventetider, der er for de mennesker, der har brug for at få et høreapparat. Det, der også er enighed om, er, at der er brug for at udnytte den kapacitet, der ligger i høreklubberne og hos de privatpraktiserende ørelæger. Der kan så være en diskussion om, på hvilken måde de skal inddrages, i hvor stort omfang og hvor direkte borgerne så at sige kan gå uden om amtet og bruge de privatpraktiserende ørelæger.

Sådan som reglerne er i dag, er det jo, som det også er blevet sagt, kommunerne, der egentlig har ansvaret for, at folk får høreapparat. Derfor retter den bekendtgørelse, der findes i dag, sig mod kommunerne, og i den bekendtgørelse er der en ret snæver formulering, der siger, at man skal have høreapparatet på de audiologiske klinikker i amterne.

Man kunne så have valgt at gå ind og sige: Vi laver den bekendtgørelse om. Men så skulle vi igennem nogle forhandlinger med kommunerne om, hvilke konsekvenser det vil få. Derfor er det en god idé at koble ønsket om en mere fri adgang, mere fri benyttelse af de privatpraktiserende ørelæger sammen med det, at man flytter kompetencen over til amterne.

Sådan som flere også har peget på, er der i virkeligheden to forslag i forslaget her. Selve det, at kompetencen nu bliver lagt i amterne, er ikke i sig selv med til at nedbringe ventelisterne, men det giver en mere naturlig indgang til at ændre den bekendtgørelse, der gør det muligt at bruge de privatpraktiserende ørelæger og høre-klinikkerne. Så på den baggrund kan jeg til fulde bekræfte eller svare ja til hr. Lars Løkke Rasmussens og fru Karen Højte Jensens spørgsmål om, hvorvidt det her vil blive fulgt op af en mere lempelig adgang til at bruge de privatpraktiserende ørelæger, fordi det sådan set er ét af formålene med det. Og det vil det. Når de to ting bliver kædet sammen, så er det simpelt hen fordi, det ville være at gå en omvej først at gøre det i forhold til kommunerne og så måske på et senere tidspunkt lægge det over til amterne, og det er derfor, de to ting er kædet sammen.

Men formålet med forslaget er i høj grad også at øge mulighederne for at bruge de privatpraktiserende ørelæger. Det er så rigtigt, at der ikke her er et fuldstændig frit valg, når det gælder, hvilken ørelæge man vil bruge, for det er jo i virkeligheden en meget kompliceret proces, når man skal have et høreapparat.

Der er også flere trin i det: Der er selve det at få vurderet, hvad det er for et apparat, man har brug for. Der er det at få det tilpasset. Og der er det at lære at bruge det høreapparat, man har fået. Så derfor er den mulighed, der ligger her, at amterne får muligheden for ikke bare at bruge de audiologiske afdelinger, men altså også bruge ørelægerne og høreklinikkerne. Og det har været et ønske fra amterne selv, så der er ikke nogen tvivl om, at amterne vil trække på de muligheder.

Det er så i virkeligheden op til amterne selv at tilrettelægge, hvordan de vil lade borgerne bruge de muligheder, der er. I de mere ukomplicerede processer vil man selv kunne henvende sig til en ørelæge, der vil give en indstilling, og man kan så måske med en rekvisition gå hen på den audiologiske afdeling og få den bekræftet. Jeg synes ikke, det her er muligt at sige helt præcis, hvordan den gang vil blive, men det vil jeg meget gerne bruge udvalgsarbejdet til at redegøre nærmere for.

Men det er rigtigt, som bl.a. hr. Jørn Pedersen siger, og som der også ligger i det, hr. Lars Løkke Rasmussen siger, at der ikke er mulighed for, at man selv går op og får et høreapparat, for dels kan der være problemer i forhold til, om det er det rigtige, man får, dels kan der være proble-

mer i forhold til prisen; det kan godt være, at det er et, man kan bruge, men det kan være, at det er helt unødvendigt dyrt i forhold til det, man har behov for.

Jeg synes, det her er et vigtigt skridt i retning af at åbne op på området, og det er klart, at vi her som på andre områder også senere hen kan diskutere det frie valg.

Og så vil jeg godt tilføje, at det her jo ikke er det eneste forslag til at nedbringe ventelisterne. Det er jo også sådan, at det udvalg, der er nedsat under Sundhedsministeriet, der bliver færdigt her i løbet af maj måned, kan komme med en række andre forslag. F.eks. pegede fru Karen Højte Jensen på problemerne med, om der er nok uddannet personale, og det vil være et af de områder, som det udvalg også vil se på. Så det her er bare et bidrag fra Socialministeriet, fra mig, til at nedbringe ventelisterne, og der kan komme flere andre forslag fra udvalget.

Hvordan amternes brug af de friere muligheder konkret skal udmønte sig, vil jeg foreslå vi henlægger til udvalget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jamen det er da sikkert udmærket at henlægge nogle ting til udvalget, men jeg synes jo også, det ville være meget fornuftigt, at vi diskuterede det her i salen.

Når socialministeren siger, at der skal være en mere lempelig adgang og mulighederne for at benytte privatpraktiserende skal øges, er det sådan nogle udtryk, der gør mig lidt bange. Hvad betyder det, at man skal øge mulighederne? Hvor meget skal de øges? Det er jo det, vi gerne vil have opklaret.

Og det, jeg spurgte ministeren om i mit første indlæg, var: Hvis man har autoriserede høre-læger og specialklinikker, og hvad det hedder alt sammen, hvorfor har man så ikke så meget tillid til, at disse mennesker kan lave den undersøgelse, der skal laves, og ud fra den undersøgelse meddele amtet: Her har vi x patient, der har brug for det og det høreapparat. Så kan amtet inden 8 eller 14 dage melde tilbage, hvis de er uenige i vurderingen. Og hvis der ikke kommer nogen indsigelse fra amtet, er det godkendt, så kan apparatet udleveres; alt er i orden, og så kan der bare gå en regning af sted. Men det er, som om man søger at opbygge et eller andet bureaukratisk system og gøre det unødvendigt indviklet i stedet for at lave et utrolig let og ukompliceret system.

Og så siger ministeren, at det her ønsker amterne. Nå ja, det er muligt. Det er nok Amtsrådsforeningen, der synes, det er en god ide. Men så kunne jeg spørge: Hvad ønsker patienterne? Har man spurgt dem? Kunne man f.eks. tage 100 eller 200 hørepatienter ud og så spørge dem, hvordan de synes, det her skulle fungere i praksis?

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Tom Behnke for anden omgang.

Tom Behnke (FP):

Det fremgår af forslaget, at almindelige ørelæger kan inddrages, hvis amterne vil, men almindelige ørelæger er ikke det samme som audiologer. Hvis man med det her vil inddrage ganske almindelige ørelæger, så svarer det til, at man tager en privatpraktiserende huslæge og sætter ham til at foretage hjerteoperationer. Det ville man aldrig gøre. Der skal ekspertise til. Det er jo ikke som for 20 år siden, hvor man med en stor stjerneskruetrækker fra værktøjskassen kunne justere lidt på det. I dag er det finmekanik, som kræver en lang og særlig uddannelse. Og derfor er det forkert at sige, at der skal være tale om private ørelæger; der skal være tale om private audiologer.

Og det skriver ministeren jo også selv i sit forslag i bemærkningerne til § 1, nr. 1, hvor der står:

»Beslutningskompetencen vedrørende støtte til høreapparater er således her lagt til de audiologiske afdelinger, hvilket hænger sammen med, at det er personalet på de audiologiske afdelinger, som har den faglige ekspertise, der er nødvendig for at kunne vurdere, om en høreudsættelse kan afhjælpes ved brug af høreapparater . . . « osv.

Altså: Forslaget er i sig selv selvmodsigende og lægger hele tiden op til, at amterne endelig skal passe på, at de ikke inddrager de private.

Ministeren siger så, at der skal være mere lempelig adgang for private. Men hvad betyder det, at der skal være mere lempelig adgang? Det er et diffust begreb, som enhver kan bøje, som man har lyst til.

Hvorfor sidestiller man ikke høreapparater med alle andre hjælpemidler? Når det gælder alle andre hjælpemidler, kan man få lov til at gå til private og andre og hjemtage forskellige hjælpemidler. Det, man så kan få refunderet, er det, som kommunen ellers ville have givet for hjælpemidlerne, hvis det var kommunen, der

skulle have leveret det. Det fremgår klart og tydeligt, hvis ellers kommunen har en aftale, og hvis der ikke foreligger nogen aftale, så kan man få det fulde beløb refunderet.

Når det kan lade sig gøre på alle andre hjælpemiddelområder, hvorfor kan det så lige nøjagtig ikke lade sig gøre for høreapparaternes vedkommende? Det er der ingen logisk forklaring på. Vi savner i hvert fald stadig væk, at ministeren siger noget om det her.

Jeg synes, det er synd, at det i det ideologiske korstog, man kører, skal være amterne. Det skal være det offentlige. De private skal endelig holdes ude. Og man tager i den situation de hørehæmmede som gidsler, hørehæmmede, som skal gå i månedsvis og vente på at få et høreapparat, folk, der går så længe og venter, at de måske endda ryger ud af arbejdsmarkedet. Men det ideologiske korstog skal føres, og den ideologiske fane skal holdes højt.

Jeg synes, det er synd, og jeg synes, det er synd, at ministeren ikke kan svare på de spørgsmål, der bliver stillet.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Nu er et af problemerne faktisk, at der stort set ikke findes privatpraktiserende audiologer. Et af problemerne er faktisk, hvordan man egentlig har defineret det. Det fremgår af et af de svar, der er givet til Socialudvalget. Og – også sagt til hr. Poul Nødgaard – Landsforeningen til Bedre Hørelse har jo været meget optaget af at værne om den ordning, man har i dag, som jo er berømmet som en af verdens bedste ordninger til at sikre, at folk får en ordentlig hjælp på det her område.

Et af problemerne ved slet og ret at lade det være op til folk selv at gå hen og efterspørge et høreapparat og få det tilpasset er altså, at det ikke giver sikkerhed for, at man får det bedste høreapparat. Og det er en af grundene til, at den landsforening, som netop består af brugerne, når nu hr. Poul Nødgaard spørger, om vi har spurgt brugerne, har været meget optaget af, at der ikke må ændres for meget ved den ordning, vi har i dag.

Jeg synes, at hr. Tom Behnke skulle tage det som en imødekommeelse, at man er med til at rejse et problem, som der nu bliver taget fat på at få blødt op, og at der nu bliver en mulighed for at bruge andre end de audiologiske afdelinger. Så kan man jo altid senere hen diskutere, om man skal gå videre, som Venstres ordfører også siger, men jeg synes, at det i højeste grad er

værd at prøve, hvor langt vi kan komme med det forslag, der ligger her, som er et forsøg på at åbne op uden at ødelægge den gode orden, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Tingene hænger ikke sammen i det, ministeren siger.

Der bliver sagt, der kun er ganske få privatpraktiserende, men man er alligevel ikke interesseret i at åbne alt for meget op for den mulighed, for så kunne det jo resultere i, at de, der i dag går på de offentlige klinikker, ville søge over til de private.

Ordningsen må vi endelig ikke ødelægges, siger ministeren, fordi det er verdens bedste. Ja, det er i hvert fald verdens længste ventelister.

Det, jeg endnu ikke har fået svar på, er, hvorfor jeg som borger i dette land kan få alle mulige former for hjælpemidler og selv vælge, om jeg vil have dem hos den offentlige leverandør, eller om jeg vil have dem hos forskellige private leverandører – bare ikke, når vi taler om høreapparater; det er lige præcis det eneste sted, hvor jeg som borger ikke selv kan få lov til at vælge, hvilket hjælpemiddel jeg vil have, og hvem jeg vil have til at levere det. Det har vi ikke fået svar på endnu.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Der er da mange hjælpemidler, hvor der ikke er den mulighed for frit valg. Det var jo lige præcis til et begrænset udbud af kropsnære, personlige hjælpemidler, at vi fik den bestemmelse om et frit valg, mens der er en lang række andre hjælpemidler, hvor der ikke af forskellige grunde er den mulighed i dag, bl.a. af hensyn til brugerne og af økonomiske hensyn, men det er jo ikke rigtigt, at der er den der fuldstændig frie valgmulighed for alle hjælpemidler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette

forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 113:

Forslag til folketingsbeslutning om borgernes rettigheder.

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 3/4 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det forslag, vi her skal behandle, er et forslag, der går på tværs af mange forskellige ministerier, men hvor der er det samlede i det, at det er et forsøg på at give borgerne nogle mere klare rettigheder, både når det gælder sagsbehandling, og når det gælder indholdet i de enkelte ydelser.

Det kan ikke komme bag på mange, når jeg siger, at regeringen har stor sympati for mange af de tanker, der ligger i forslaget. Og det siger jeg, fordi mange af de konkrete forslag næsten direkte går igen i nogle af de lovforslag fra regeringen, som Folketinget netop nu behandler. Jeg tænker især på forslaget om retssikkerhed og administration.

Men vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger her, fordi der på nogle punkter er nogle u hensigtsmæssige, firkantede krav til indholdet af de ydelser, folk kan få. Og der er også nogle ønsker, som det ville være meget svært at opfylde, når de skulle udmøntes i konkrete forslag. Det er jo ikke altid tilfældigt, at sådan et forslag bliver stillet som beslutningsforslag, for det kan nemlig tit være svært at udmønte det i en enkelt lovtekst.

Jeg synes selvfølgelig, det er utroligt glædeligt, at man på så mange punkter kan konstatere enighed mellem det, forslagsstillerne ønsker sig, og det, der ligger i bl.a. forslag til lov om retssikkerhed og social administration. Her tænker jeg på klare krav til sagsbehandlingen, krav om, at kommunerne skal give borgerne besked om, hvor lang ventetid der er på forskellige ydelser og sagsbehandlinger, hvor man skal give bor-